

ÜLEMINEK EUROLE

ELANIKKONNA UURINGU

ARUANNE

Küsitlusvalim:
1205 vastajat

Küsitlusperiood:
3.09. - 13.09. 2005. a.

Tellija:
Eesti Pank
Estonia pst. 13, Tallinn 15095

Korraldaja:
Saar Poll OÜ
Veetorni 4, Tallinn 10119

SISUKORD

1.	Uuringu põhijäreldused.....	3
2.	Uuringu metoodika.....	5
3.	Uuringu põhitulemuste analüüs	
3.1.	Hinnad ja hinnatõus.....	6
3.2.	Üleminek eurole.....	12

1. UURINGU PÕHIJÄRELDUSED

Hinnad ja hinnatõus

- Kui varasematel küsitlusperioodidel püsis hinnatõusu tajumine suhteliselt stabiilsena, siis 2005.a. septembri uuringu andmetel on elanike meelest hinnad suhteliselt palju tõusnud. Kasvanud on nende inimeste osakaal, kes leiavad, et hinnad on tõusnud viimase 12 kuu jooksul 10-50%. 2005.a. septembri seisuga leiab 95% vastajatest, et hinnad on tõusnud. Tuleb rõhutada, et Eesti elanikud tajuvad hinnatõusu endiselt suuremana kui see on tegelikult olnud. Tarbijahinnaindeks oli antud perioodil (september 2004-september 2005) tõusnud kokku 4,9%.
- Viimase küsitlusperioodiga võrreldes on märgatavalt kasvanud nende inimeste osakaal, kes arvavad, et hinnad tõusevad lähiaastatel oluliselt kiiremini. Kokku arvab 82% vastajatest, et lähiaastatel hinnatõus kiireneb.
- Sarnaselt varasematele küsitlusperioodidele arvavad vastajad, et järgmise kolme aasta jooksul kasvavad kõige rohkem eluasemega seotud kulutused ning kallinevad toidukaubad.
- Märgatavalt on kasvanud nende inimeste hulk, kes leiavad, et lähiaastatel kallineb transport. Transpordivaldkonna hüppeline esilekerkimine kahe viimase uuringu jooksul on ilmselt seletatav mootorikütuse kallinemisega. Mõnevõrra on kasvanud nende inimeste osakaal, kes leiavad, et kallimaks muutuvad ka tööstuskaubad. Tõenäoliselt on see teatud määral seostatav kodumasinate utiliseerimist käsitlevate seadustega, mis näevad ette kaupade importimisel utiliseerimismaksu lisamist. Märgatavalt vähemaks on jäänud neid inimesi, kes prognoosivad lähiaastatel alkoholi ja tubaka ning tervishoiu kallinemist.
- Sarnaselt eelmistele perioodidele on elanike jaoks kõige suuremaks probleemiks toidukaupade ja eluasemega seotud kulutuste kallinemine. Märgatavalt on kasvanud nende vastajate hulk, kellele teeb muret transpordiga seotud hindade kasv.
- Kui võrrelda probleemi olulisuse kohta antud vastuseid hinnakasvu prognoosi vastustega, siis tuleb enamuses valdkondades ja sotsiaal-demograafiliste tunnuste lõikes välja seos – hinnakasvu prognoosivad inimesed rohkem nendes valdkondades, mis neile kõige rohkem “peavalu” tekitavad.

Üleminek eurole

- Sarnaselt eelmistele küsitlusperioodidele on üle poolte Eesti elanikest seisukohal, et hinnad tõusevad rohkem kui me võtame kasutusele euro. Ligi kolmandik vastajatest leiab, et hinnatõus ei ole seotud euro kasutuselevõttuga.
- Kui varasematel küsitlusperioodidel kasvas järk-järgult inimeste arv, kes pooldasid euro kiiret kasutuselevõttu, siis 2005.a. septembris läbi viidud uuringuga on selles osas toimunud teatav muutus. Vastajaid, kes soovivad eurot lähema kolme aasta jooksul kasutusele võtta, on jäänud vähemaks ja kasvanud on inimeste arv, kes ei oska selles osas seisukohta võtta.
- 2/3 Eesti elanikest leiab, et neil ei ole piisavalt teavet eurole ülemineku suhtes. Vaid ligi kolmandik vastajatest arvab, et on hästi informeeritud antud teema suhtes.
- Pooled vastajad soovivad rohkem teavet selles osas, millised on ühisrahale ülemineku plussid ja miinused. Pea sama palju inimesi sooviks teada, kuidas eurole üleminek

praktiliselt välja nägema hakkab. Viimasega haakub ka hindade ümberarvutamise ja Eesti krooni eurosse konverteerimise teema. Viiendik vastajatest soovib rohkem teada nende riikide kogemusi, kus Euro juba kasutusel on.

- Põhiliselt oodatakse teavet eurole ülemineku kohta läbi massiteabekanalite - üle poolte elanikest soovib saada teavet televisiooni vahendusel, ligi pooled ajalehtede vahendusel ja ligi kolmandik raadio kaudu. Lisaks ootab kolmandik elanikest, et neile saadetakse koju ühisrahale üleminekut tutvustav brošüür ning sama palju näeks hea meelega, et luuakse vastavasisuline internetilehekülg.
- Valdav enamus Eesti elanikke on veendumusel, et 1,5 aastat on liiga väike aeg eurole üleminekuks või ei oma selles osas arvamust.
- Ligi kolmandik vastajatest leiab, et 1,5 aastat on eurole üleminekuks ebapiisav aeg – ettevalmistustega ei jõuta lõpule. Vaid 18% vastajatest leiab, et 1,5 aastat on piisav aeg ettevalmistuste lõpuleviimiseks.
- Vaid kolmandikul vastajatest on Eurode kasutamise kogemus. Ülejäänud 2/3 pole kas välismaal reisinud või pole neil senini eurosid kasutada tulnud. Seega on mõistetav, et teatud osa inimestest ei ole omal käel tunnetanud „ühise raha“ kasutamise mugavust.

2. UURINGU METOODIKA

Ajavahemikul 3. – 13. september 2005. a. viis sotsiaal- ja turu-uuringute firma Saar Poll läbi avaliku arvamuse küsitluse. Tegu oli üleriigilise küsitlusega, kus suulise intervjuu vormis küsitleti 1205 inimest vanuses 15–74 aastat. Vastajate valikuks kasutati proportsionaalse juhuvalimi meetodit. Küsitluspunkte oli kokku 201.

Valimi iseloomustus sotsiaal-demograafiliste tunnuste alusel

Mudeli sotsiaal-demograafiliste tunnuste koostamisel on kasutatud rahvastikustatistika andmeid seisuga 01.01.2004. a. (väljaarvatud haridustunnus ja rahvustunnus, mille kohta on andmed võetud Statistikaameti väljaandest “2000. aasta Rahva ja eluruumide loendus”). Mudeli ja saadud küsitlustulemi representatiivsuse võrdlemisel ilmnenu erisuste vähendamiseks kaaluti saadud tulemit alljärgnevate sotsiaal-demograafiliste tunnuste lõikes.

	Mudel <i>protsent</i>	Saadud küsitlustulem <i>protsent</i>	Kaalutud küsitlustulem <i>protsent</i>
ELUKOHT			
Linn	68,1	70,9	68,1
Maa	31,9	29,1	31,9
SUGU			
Mees	46,6	46,1	46,6
Naine	53,4	53,9	53,4
VANUS			
15-19	10,2	11,0	10,2
20-29	18,5	17,1	18,5
30-39	17,4	16,0	17,4
40-49	18,5	18,6	18,5
50-59	15,7	17,7	15,7
60-74	19,7	19,7	19,7
RAHVUS			
Eestlased	65,9	65,1	65,9
Mitte-eestlased	34,1	34,9	34,1
REGIOON			
Põhja	39,7	37,9	39,7
Lääne	11,8	12,8	11,8
Kesk	10,1	10,5	10,1
Kirde	13,3	14,4	13,3
Lõuna	25,1	24,4	25,1
HARIDUS			
Põhiharidus ja vähem	30,7	27,9	30,7
Keskharidus	54,4	51,5	54,4
Kõrgharidus	14,9	20,7	14,9

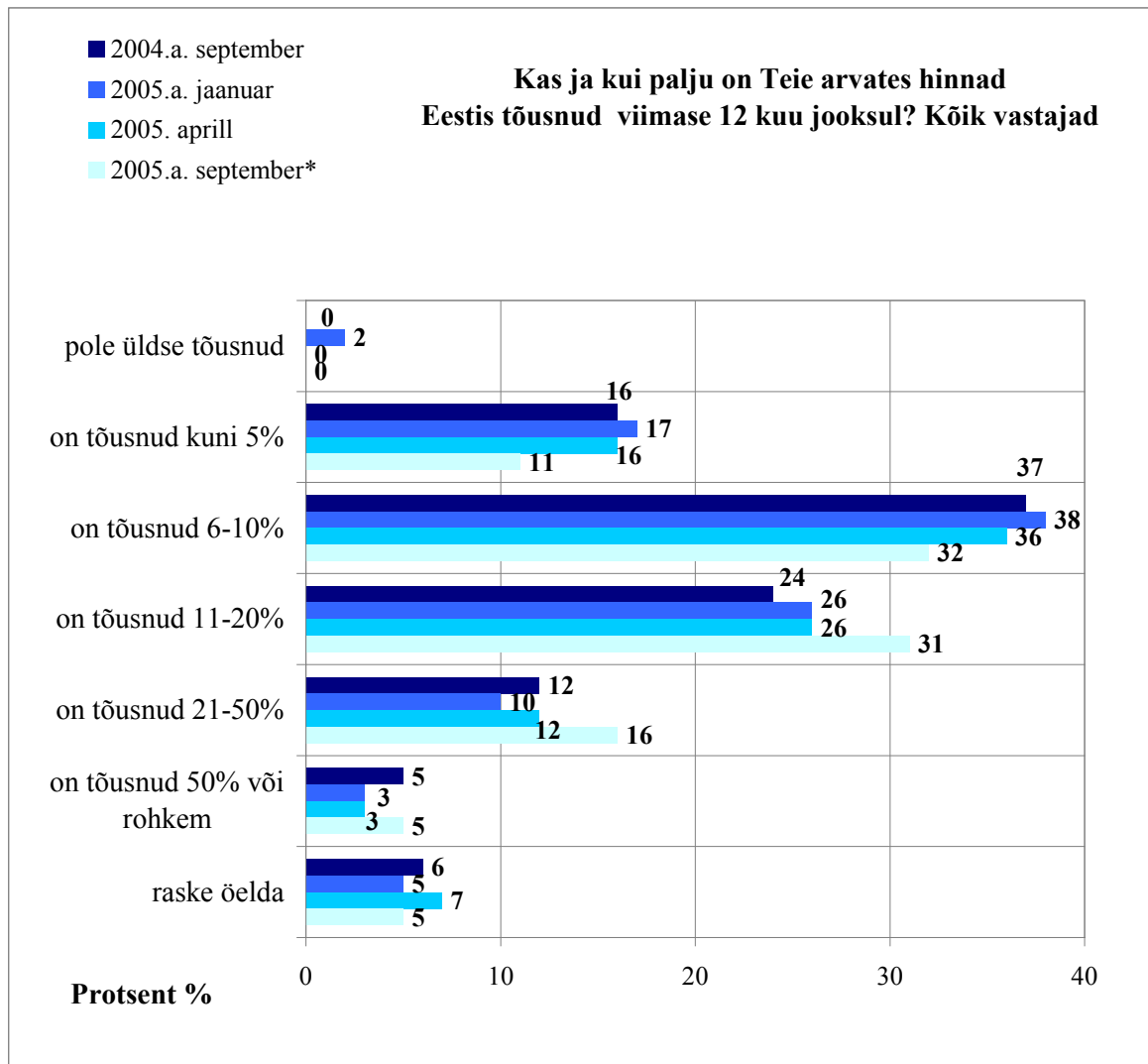
3. UURINGU PÕHITULEMUSTE ANALÜÜS

3.1. Hinnad ja hinnatõus

Hinnatõus viimase 12 kuu jooksul

Juba 2005.a. aprilli uuringu tulemustest selgus, et Eesti elanikud tajusid teatavat hinnatõusu. 2005.a. septembris on hinnad vastajate arvates kasvanud veelgi rohkem (vt graafik 1).

Graafik 1

* 2005.a. aprillis oli küsimust teise sõnastusega: „Kui palju on hinnad tõusnud alates EL-ga liitumisest saadik?“

95% vastajatest leiab, et hinnad on tõusnud. Täpsemalt leiab viiendik vastajatest, et hinnad on viimase 12 kuu jooksul tõusnud enam kui 20%, kolmandik vastajatest leiab, et hinnad on tõusnud 11-20% ja 43% vastajatest, et hinnad on tõusnud kuni 10%.

Kui varem püsis hinnatõusu tajumine erinevatel küsitlusperioodidel suhteliselt stabiilsena, siis 2005.a. septembri uuringu andmetel on elanike meelest hinnad suhteliselt palju tõusnud.

Tuleb rõhutada, et Eesti elanikud tajuvad hinnatõusu endiselt suuremana kui see on tegelikult olnud. Tarbijahinnaindeks oli antud perioodil (september 2004-september 2005) tõusnud kokku 4,9%.

Sotsiaal-demograafiliste tunnuste lõikes annab välja tuua järgmised eripärad.

Suuremat hinnatõusu mainivad keskmisest rohkem keskealised, väikese sissetulekuga ja maapiirkondades elavad inimesed.

Väiksemat hinna tõusu mainivad keskmisest rohkem nooremad, kuni 30 aastased, suurema sissetulekuga, Tallinnas elavad, kõrgharidusega inimesed.

Tõenäoliselt, esimesse gruppi kuuluvad inimesed tunnetavad ühelt poolt võimalikku hinnatõusu oma võimaluste juures suuremana, kuid teiselt poolt on nende hulgas ka nn kaotajate rühma kuuluvaid inimesi, kelle maailmavaade on pessimistlik ja kes kurdavad, kuid ei võta samas asja parandamiseks midagi ise ette.

Kodakondsuse põhjal annab välja tuua: Venemaa kodanikud ja kodakondsuseta isikud täheldavad keskmisest rohkem 6-20% hinnatõusu.

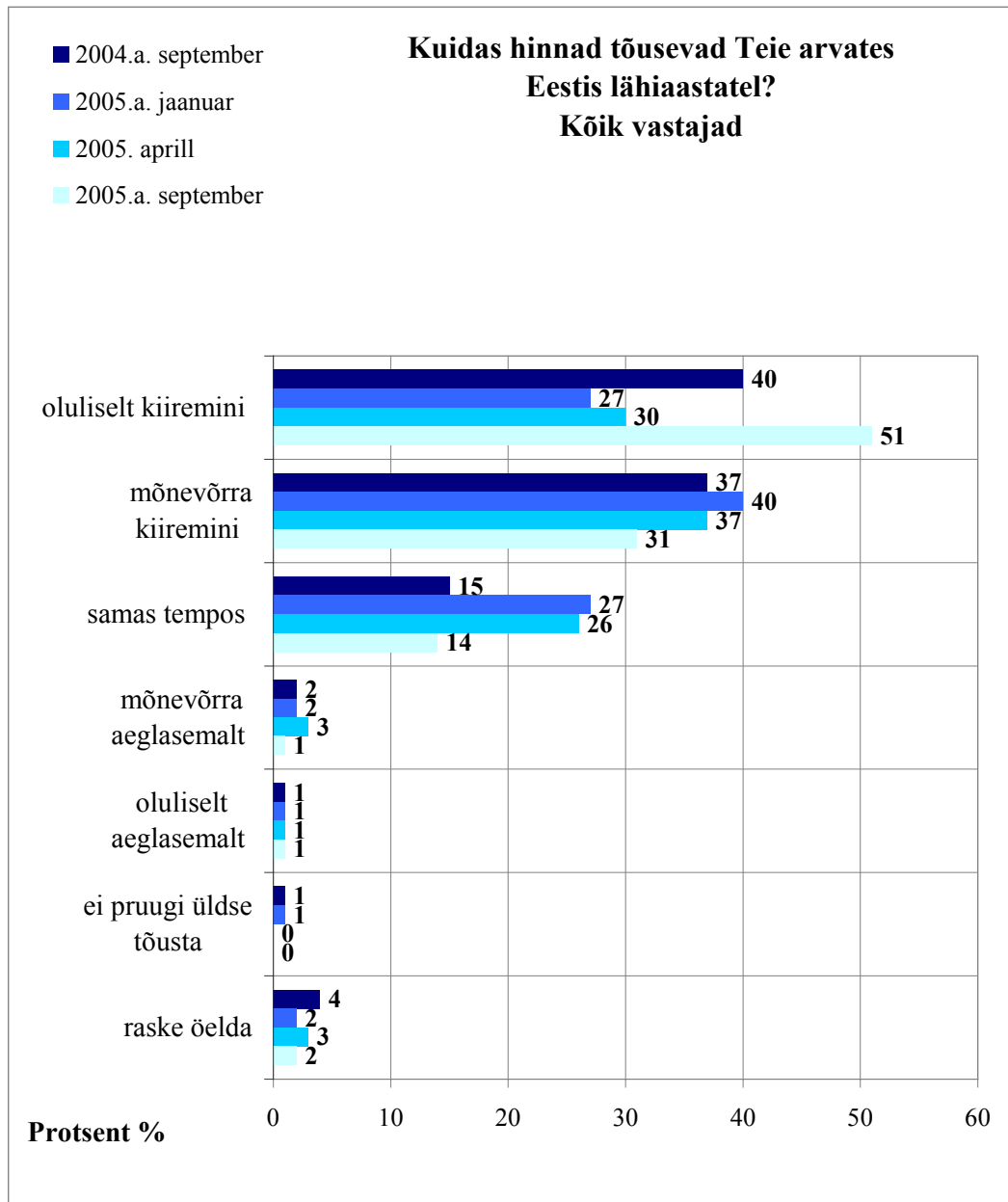
Hindade muutumine Eestis lähiaastatel

Viimase küsitlusperioodiga võrreldes on märgatavalt kasvanud nende inimeste osakaal, kes arvavad, et hinnad tõusevad lähiaastatel oluliselt kiiremini. Vähemaks on jäänud neid inimesi, kes prognoosivad mõnevõrra kiiremat hinnatõusu, samuti neid, kes arvavad, et hinnad tõusevad samas tempos (vt graafik 2). Kokkuvõtvalt arvab 82% vastajatest, et lähiaastatel hinnatõus kiireneb.

Neid, kes arvavad, et hinnad tõusvad kiiremini, on keskmisest mõnevõrra rohkem eestlaste, aga ka Venemaa kodanike, samuti üle 60 aastaste, keskmise sissetulekuga ja keskharidusega inimeste hulgas.

Neid, kes arvavad, et hinnad tõusevad samas tempos, on keskmisest rohkem muulaste, 20-29 aastaste, kodakondsuseta isikute, väikese ja suure sissetulekuga ja kõrgharidusega inimeste hulgas.

Graafik 2

Valdkonnad, milles hinnad tõusevad lähema kolme aasta jooksul kõige rohkem

Sarnaselt varasematele küsitlusperioodidele arvavad vastajad, et järgmise kolme aasta jooksul kasvavad kõige rohkem eluasemega seotud kulutused ning kallinevad toidukaubad (vt graafik 3). Märgatavalt on kasvanud nende inimeste hulk, kes leiavad, et lähiaastatel kallined transport. Transpordivaldkonna hüppeline esilekerkimine kahe viimase uuringu jooksul on ilmselt seletatav mootorikütuse kallinemisega. Kui võrrelda Euroopa Liiduga liitumise eelset aega praeguse ajaga, siis kõige suurem tarbijahinnaindeksi kasv kaubagruppide lõikes ongi toimunud just transpordi valdkonnas (september 2004 kuni september 2005 oli see 16,4%).

Mõnevõrra on kasvanud nende inimeste osakaal, kes leiavad, et kallimaks muutuvad ka tööstuskaubad. Tõenäoliselt on see teatud määral seostatav kodumasinate utiliseerimist käsitlevate seadustega, mis näevad ette kaupade importimisel utiliseerimismaksu lisamist.

Märgatavalt vähemaks on jäänud neid inimesi, kes prognoosivad lähiaastatel alkoholi ja tubaka ning tervishoiu kallinemist.

Eestlaste seas on keskmisest rohkem neid, kelle meelest kasvavad lähiaastatel kõige rohkem kulutused transpordile. Mitte-eestlaste seas neid, kelle meelest kallinevad hinnad kõige rohkem seoses eluaseme, toidukaupade ja tervishoiuga.

Nooremate, kuni 19 aastaste seas on rohkem neid, kelle meelest kallinevad kõige rohkem haridus, riided ja jalatsid, ning meelelahutusele. 20-29 aastaste seas on rohkem neid, kelle meelest kallineb enamus valdkondi – transport, alkohol, kinnisvara, riided, tööstuskaubad, meelelahutus. 30-39 aastaste seas on keskmisest rohkem neid, kelle meelest kallineb transport ja kinnisvara. Vanemate inimeste seas on rohkem neid, kelle meelest kallinevad eluase, toidukaubad ja tervishoid.

Mehed prognoosivad keskmisest rohkem transpordi ja alkoholi-tubaka kallinemist, naised eluaseme, toidukaupade ja tervishoiukulutuste kallinemist.

Väikese sissetulekuga inimesed arvavad keskmisest rohkem, et lähitulevikus kallinevad kõige rohkem alkohol-tubakas ja toidukaubad, keskmise sissetulekuga inimesed, et kallinevad eluase, toidukaubad ja tervishoid ning suurema sissetulekuga inimesed, et kallinevad eluase, transport, kinnisvara ja isikuteenused.

Tallinnas elavad inimesed prognoosivad keskmisest rohkem eluaseme, tervishoiu ja kinnisvara kallinemist, maal elavad inimesed transpordi ja toidukaupade kallinemist (tõenäoliselt seos sellega, et Tallinnas on rohkem kõrgema sissetulekuga inimesi).

Põhiharidusega inimesed arvavad keskmisest rohkem, et kaiilmaks lähevad toidukaubad, haridus ja riided, kõrgharidusega inimesed, et kallineb eluase, transport ja kinnisvara.

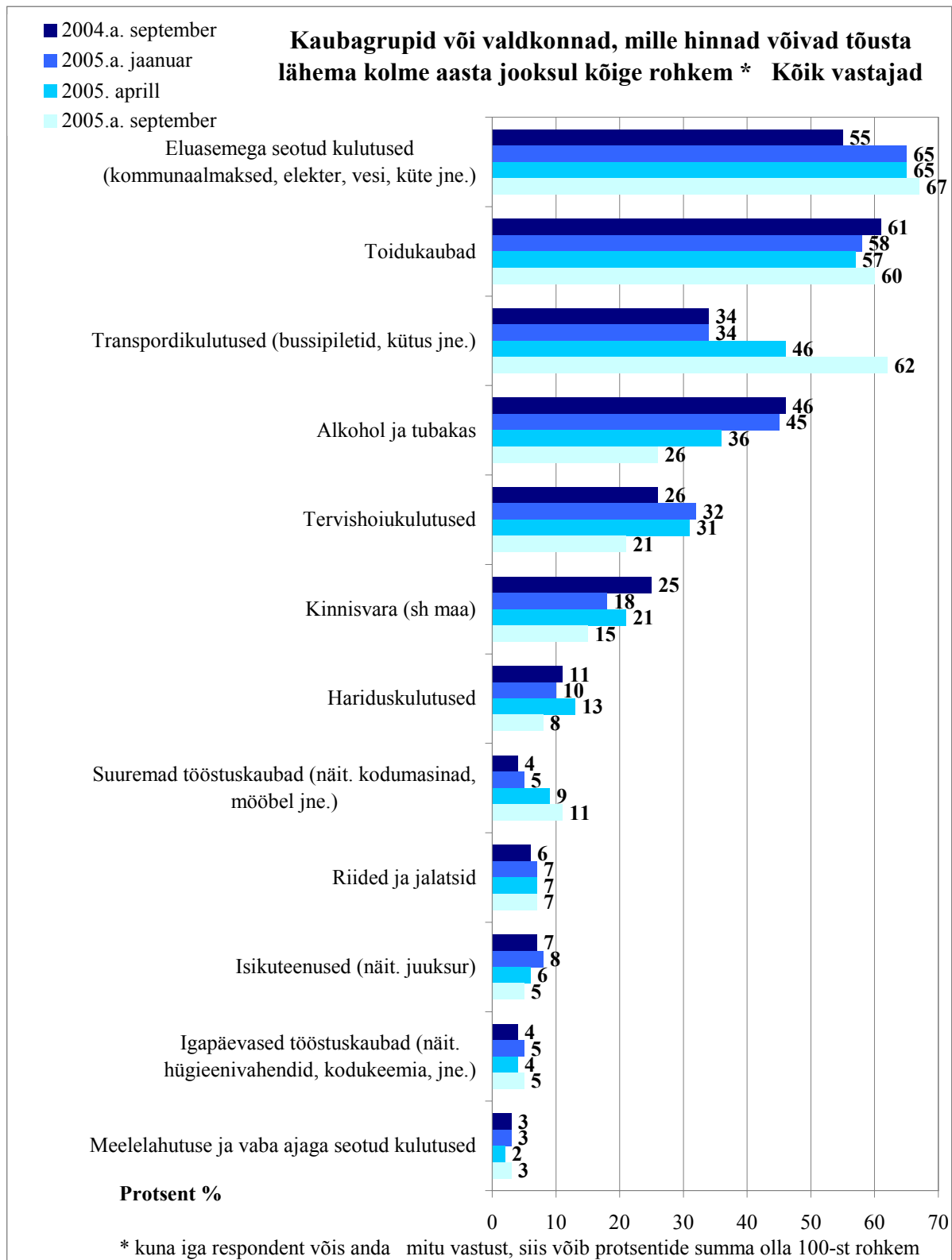
Milliste valdkondade hinnatõus oleks kõige suuremaks probleemiks?

Sarnaselt eelmistele perioodidele on elanike jaoks kõige suuremaks probleemiks toidukaupade ja eluasemega seotud kulutuste kallinemine (vt graafik 4).

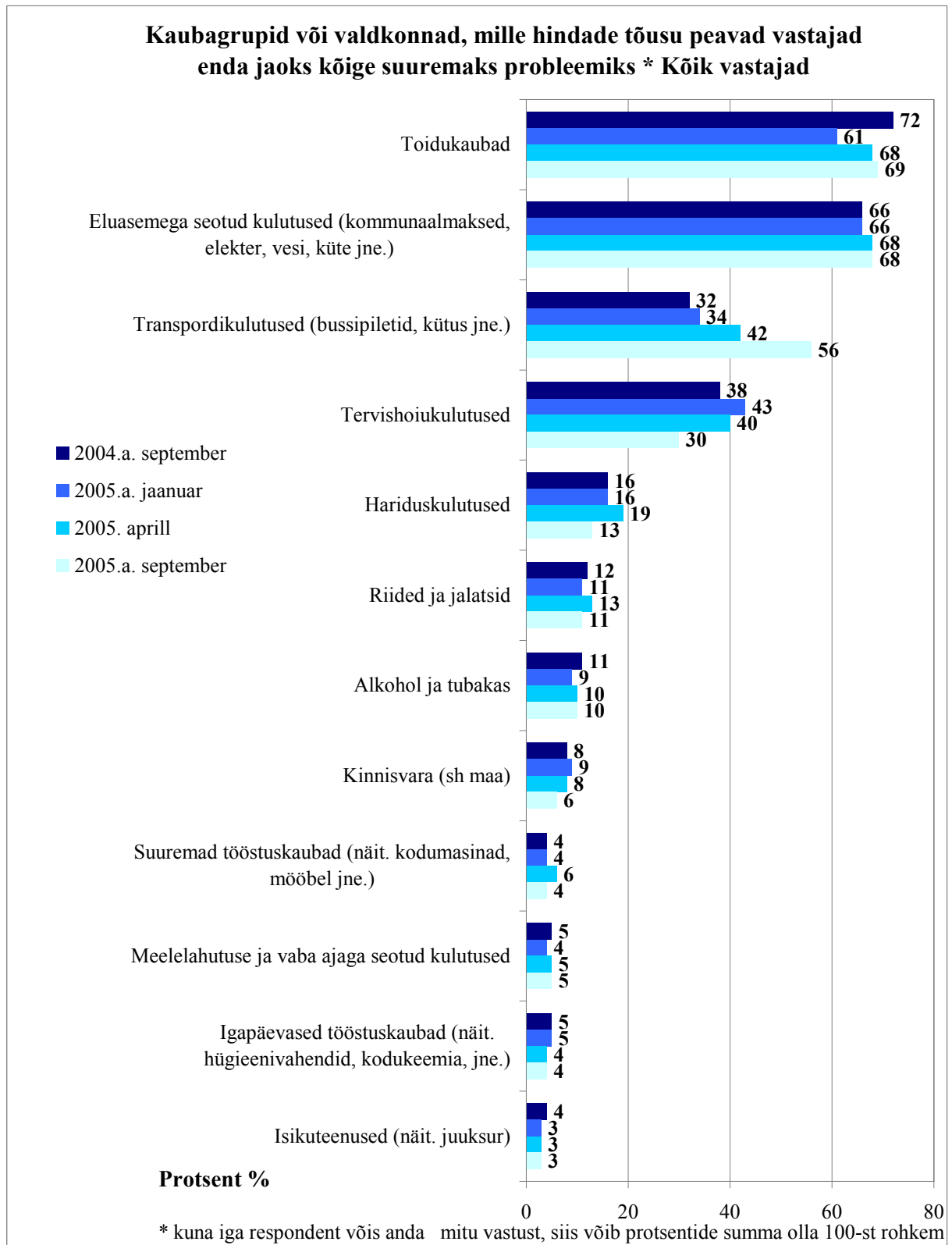
Märgatavalt on kasvanud nende vastajate hulk, kellele teeb muret transpordiga seotud hindade kasv. Mõnevõrra on vähenenud nende inimeste arv, kellele on probleemiks tervishoiuga seotud hindade kasv. Teistes valdkondades ei ole sel perioodil olulisi muudatusi toimunud.

Kui võrrelda probleemi olulisuse kohta antud vastuseid hinnakasvu prognoosi vastustega, siis tuleb enamuses valdkondades ja sotsiaal-demograafiliste tunnuste lõikes välja seos – hinnakasvu prognoosivad inimesed rohkem nendes valdkondades, mis neile kõige rohkem “peavalu” tekitavad.

Graafik 3

Graafik 4

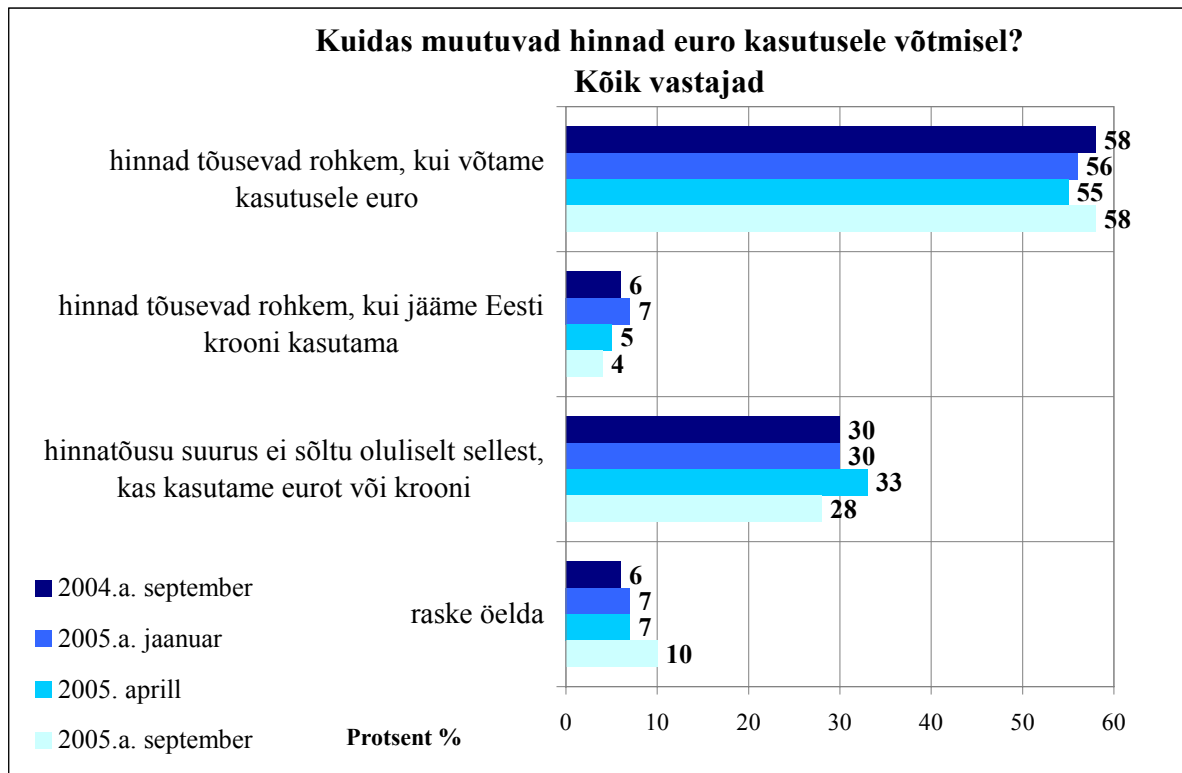

3.2. Üleminek eurole

Kuidas muutuvad hinnad euro kasutuselevõtmisel

Graafikult 5 on näha, et vastused sellele küsimusele on erinevatel küsitlusperioodidel püsinud küllalt stabiilsena. Endiselt on suurem osa Eesti elanikke (58%) seisukohal, et hinnad tõusevad rohkem kui me võtame kasutusele euro. Ligi kolmandik vastajatest leiab, et hinnatõus ei ole seotud euro kasutuselevõttuga.

Graafik 5

Euro tulekuga seostavad hinnatõusu keskmisest rohkem muulased, vanemad inimesed, naised, Venemaa kodakondsusega ja või kodakondsuseta, keskmise sissetulekuga, linnades elavad ja keskharidusega inimesed.

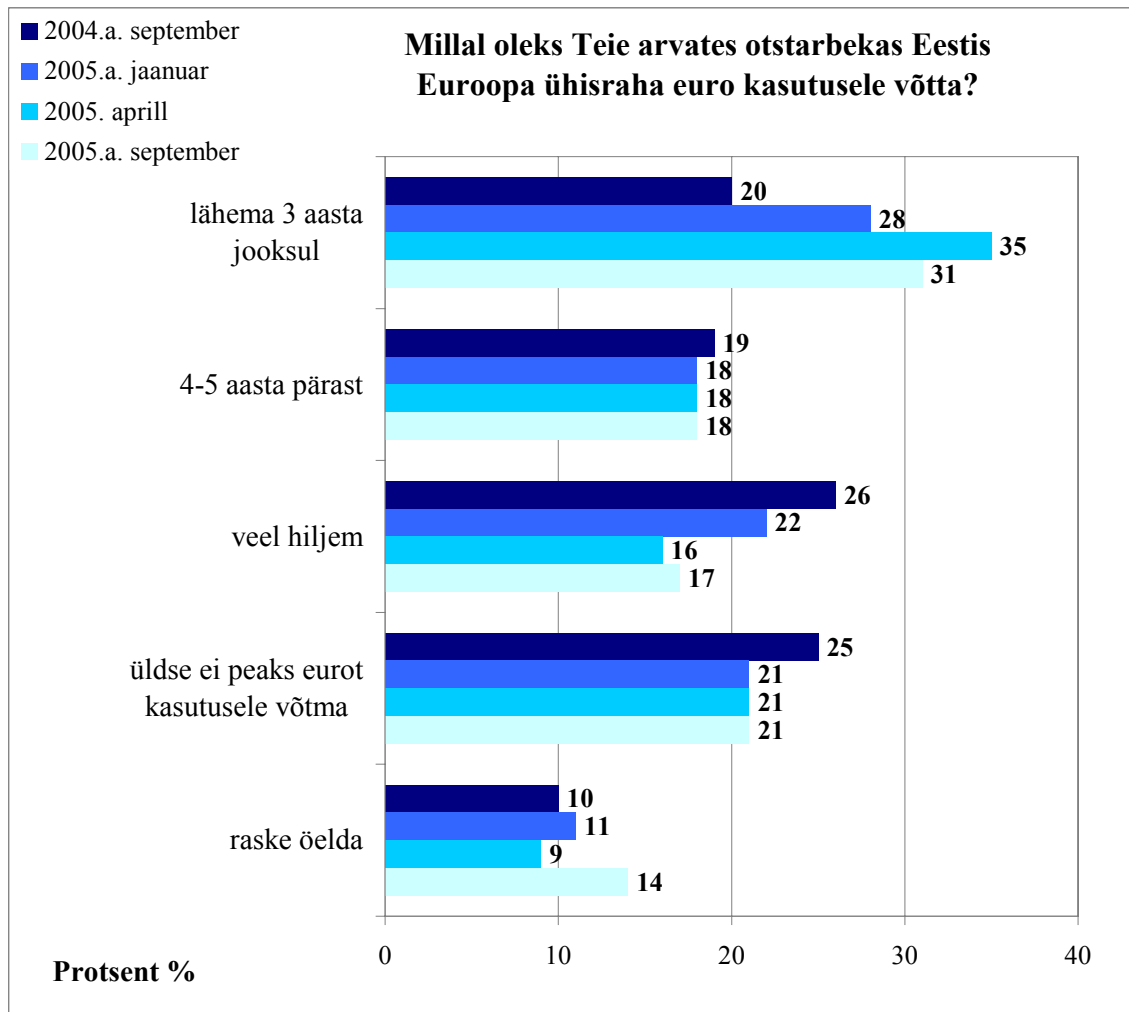
Krooni püsimisel prognoosivad hinnatõusu keskmisest rohkem 20-29 aastased.

Euro tuleku / Krooni püsimise ja hinnatõusu vahel näevad keskmisest vähem seost 15-19 aastased, aga ka 30-39 aastased, mehed, mõne teise riigi kodanikud, suurema sissetulekuga ja kõrgharidusega inimesed.

Millal oleks otstarbekas Eestis euro kasutusele võtta

Kui varem kasvas pidevalt inimeste arv, kes pooldasid euro kiiret kasutuselevõttu, siis 2005.a. septembris läbi viidud uuringuga on selles osas toimunud teatav muutus. Vastajaid, kes soovivad eurot lähema kolme aasta jooksul kasutusele võtta, on jäänud vähemaks ja kasvanud on inimeste arv, kes ei oska selles osas seisukohta võtta (vt graafik 5).

Graafik 5

Kiiret eurole üleminekut (lähema kolme aasta jooksul) toetavad keskmisest rohkem eestlased, 20-39 aastased (37%), mehed, suurema sissetulekuga, Tallinnas elavad ja kõrgharidusega inimesed.

Kaugemasse tulevikku soovivad eurole üleminekut lükata keskmisest rohkem muulased (23%, kuusjuures veerand neist ei sooviks üldse eurot kasutusele võtta), vanemad (34% ei sooviks neist üldse eurot kasutusele võtta), väiksema, aga ka keskmise sissetulekuga, maal elavad (veerand ei sooviks üldse kasutusele võtta) inimesed.

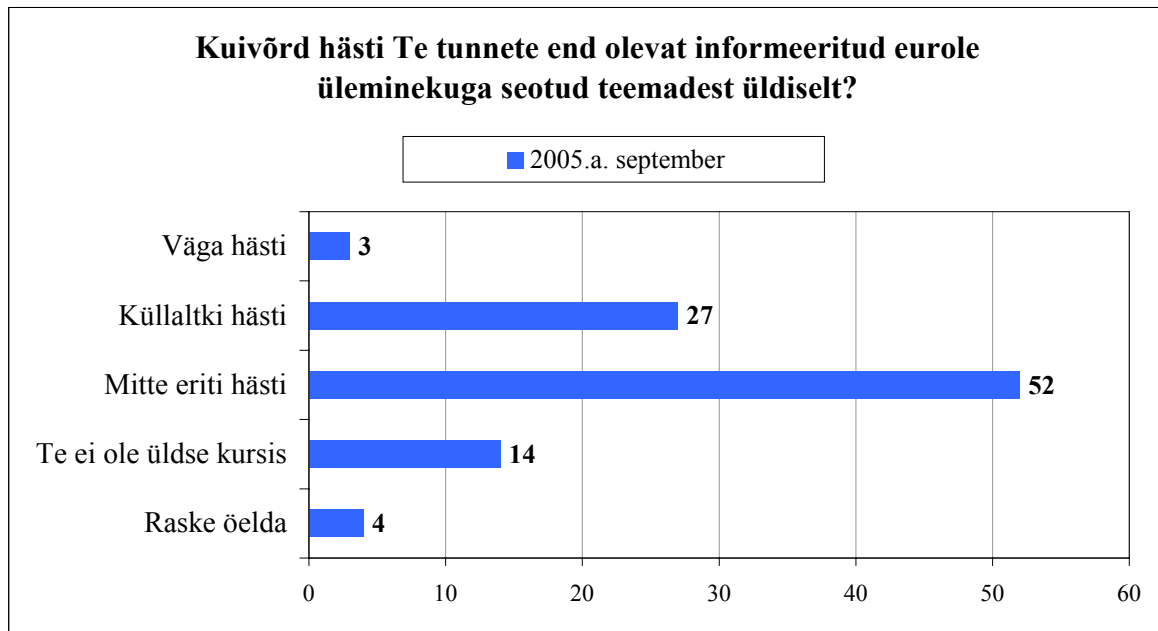
Venemaa kodanikud ja kodakondsuseta isikud lükkaks euro kasutuselevõtu võimalikult kaugesse tulevikku või jätkaks ühisraha üldse kasutusele võtmata.

Neid inimesi, kes ei oska eurole ülemiku suhtes seisukohta võtta, on keskmisest rohkem eestlaste, kuni 19 aastaste, naiste, maal elavate ja põhiharidusega inimeste seas.

Informeeritus eurole ülemineku teemadest

Pooled vastajad ei ole eriti hästi kursis eurole ülemineku teemadega ning 14% ütleb, et ei ole antud teemaga üldse kursis. Seega 2/3 Eesti elanikest leiab, et neil ei ole piisavalt teavet eurole ülemineku suhtes. Vaid veerand vastajatest arvab, et on küllaltki hästi informeeritud ja 3% et on väga hästi antud teemast teadlik.

Graafik 6

Keskmisest paremini tunnevad end eurole üleminekuga kursis olevatena eestlased, 20-49 aastased, mehed, suurema sissetulekuga (55% inimestest, kelle sissetulek leibkonnaliikme kohta on kuus üle 5000 kr on väga või küllaltki hästi kursis), Tallinnas elavad ja kõrgharidusega inimesed.

Keskmisest halvemini on eurole üleminekuga kursis muulased, päris noored ja üle 60 aastased, Venemaa kodakondsusega ja ilma kodakondsuseta (tervelt 79% kodakondsuseta inimestest ei ole eriti või üldse kursis), kuni keskmise sissetulekuga, maal elavad ja põhiharidusega inimesed.

Eurole ülemineku teemad, mille vastu inimesed huvi tunnevad

Pooled vastajad soovivad rohkem teavet selles osas, millised on ühisrahale ülemineku plussid ja miinused. Pea sama palju inimesi sooviks teada, kuidas eurole üleminek praktiliselt välja nägema hakkab. Viimasega haakub ka hindade ümberarvutamise ja Eesti krooni eurosse konverteerimise teema. Viiendik vastajatest soovib rohkem teada nende riikide kogemusi, kus Euro juba kasutusel on (vt graafik 7).

Muulased on suhteliselt aktiivsemad ja soovivad enamuse eurole ülemineku teemade kohta keskmisest rohkem informatsiooni. Eestlaste hulgas on muulastest rohkem neid, kes ei soovi üldse mingit teavet.

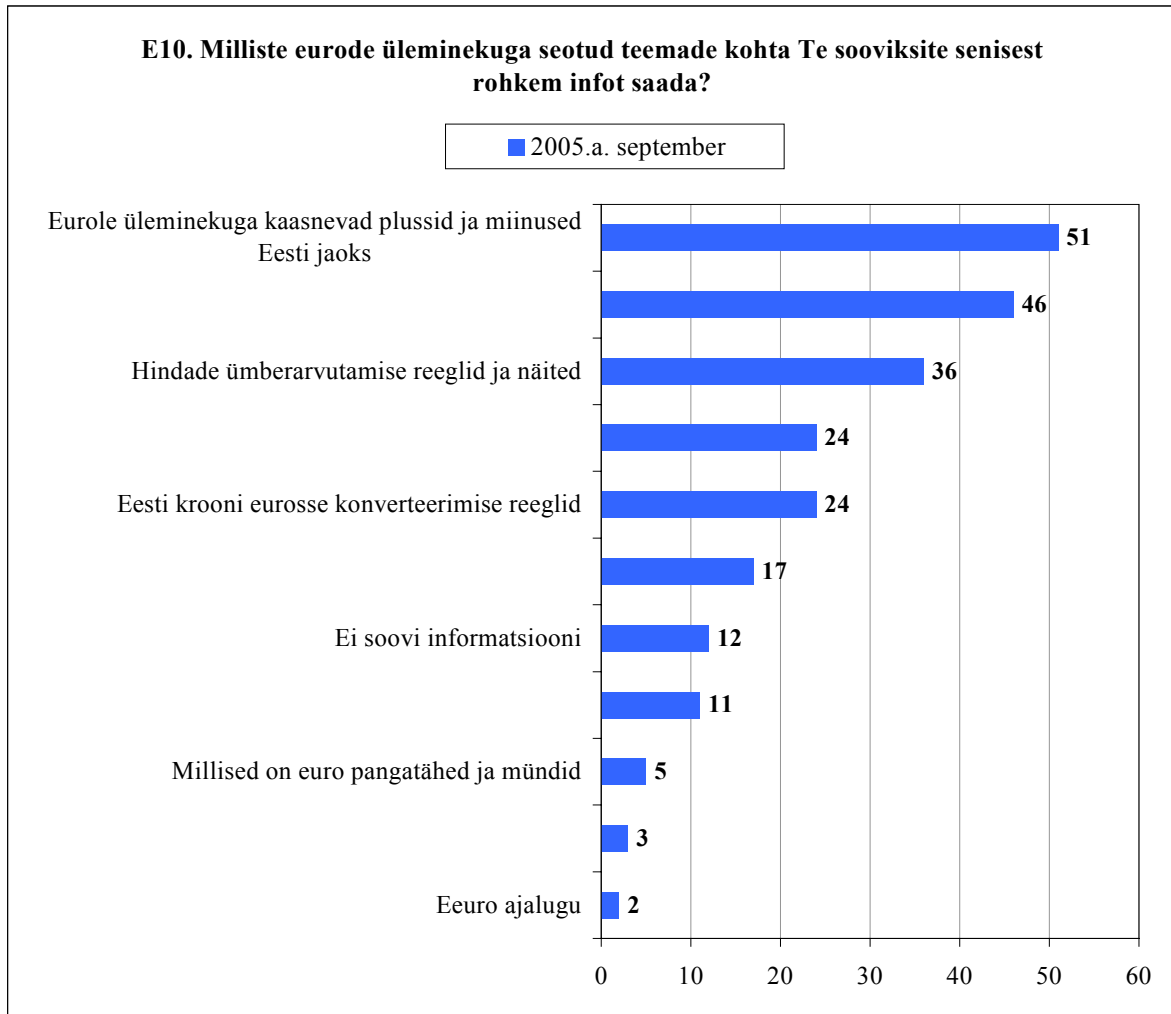
Vanuse järgi soovivad 20-29 aastased keskmisest rohkem infot üleminekuga kaasnevate plusside ja miinuste ning ajakava kohta, 40-49 aastased teiste riikide kogemuste kohta, 50-59 aastased ülemineku praktilise toimumise, hindade ümberarvutamise reeglite ja näidiste ning konventveerimise reeglite kohta. Üle 60 aastaste seas on rohkem neid, kes ei ole huvitatud mingist vastavasisulisest infost.

Enamuse üleminekuga seotud teemade kohta soovivad keskmisest rohkem teavet keskmise või kõrgema sissetulekuga inimesed – keskmise sissetulekuga inimesed soovivad rohkem teavet ülemineku praktilise toimumise kohta, kõrge sissetulekuga inimesed ülemineku plusside ja miinuste, ajakava ning vastavate seaduste kohta.

Tallinnas elavad inimesed soovivad keskmisest rohkem teavet ülemineku plusside ja miinuste ning selle praktilise toimumise kohta, muude linnade elanikud hindade ümberarvestamise reeglite ning näidete kohta ja maaelanikud soovivad keskmisest üldse vähem teavet antud teemadest üldse.

Selgelt joonistuvad välja kõrgharidusega inimesed, kes soovivad enamuse teemade kohta keskmisest rohkem teavet. Keskharidusega vastajad soovivad rohkem reegleid ja näiteid hindade ümberarvestamise kohta ning põhiharidusega inimesi huvitab antud teemadest vähem.

Graafik 7

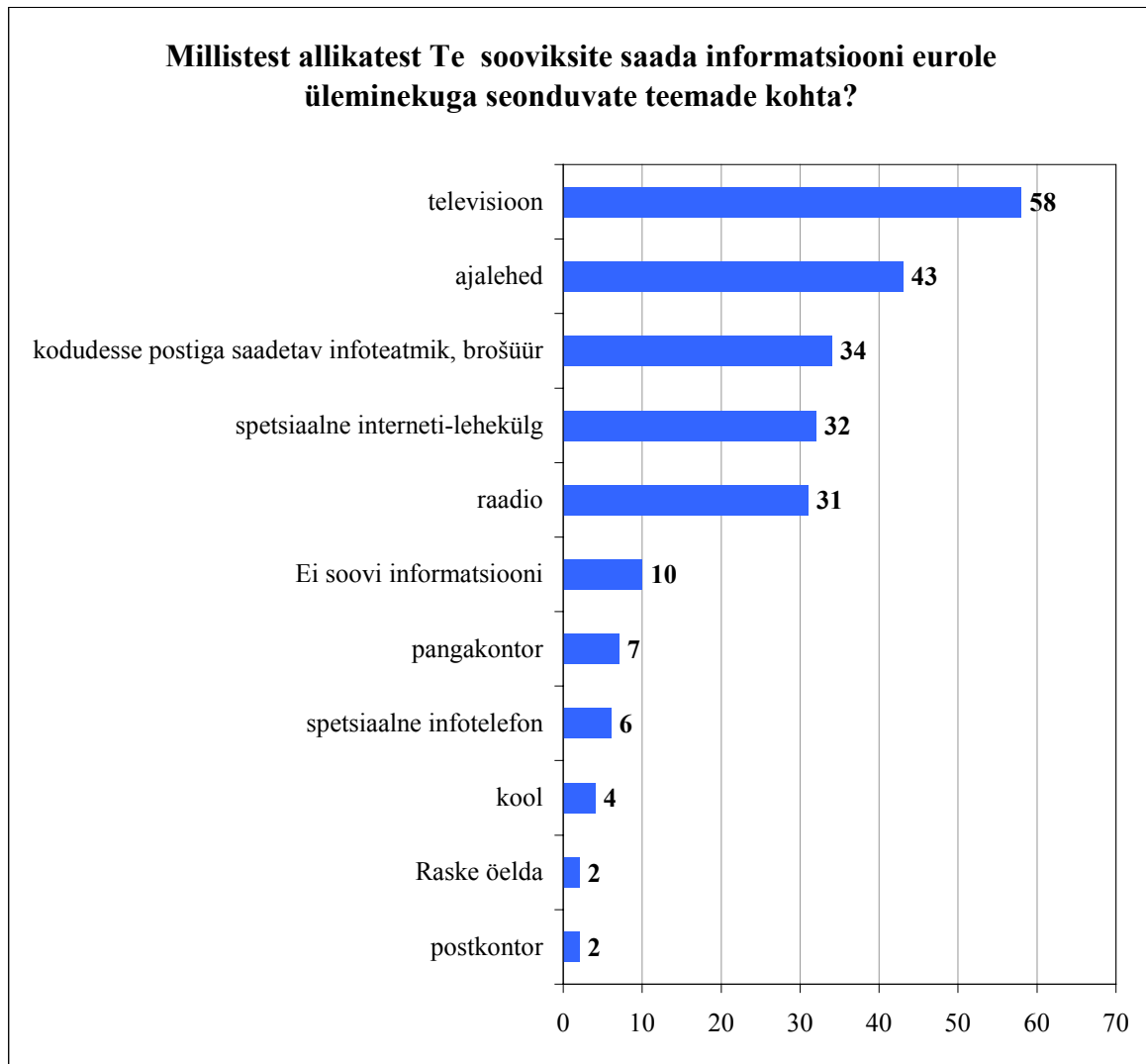

Eelistatud teabeallikad

Põhiliselt oodatakse teavet eurole ülemineku kohta läbi massiteabekanalite - üle poolte elanikest soovib saada teavet televisiooni vahendusel, ligi pooled ajalehtede vahendusel ja ligi kolmandik raadio kaudu.

Lisaks ootab kolmandik elanikest, et neile saadetakse koju ühisrahale üleminekut tutvustav brošüür ning sama palju näeks hea meelega, et luuakse vastavasisuline internetilehekül.

Graafik 8

Sotsiaal-demograafiliste tunnuste lõikes annab välja tuua järgmised eripärad.

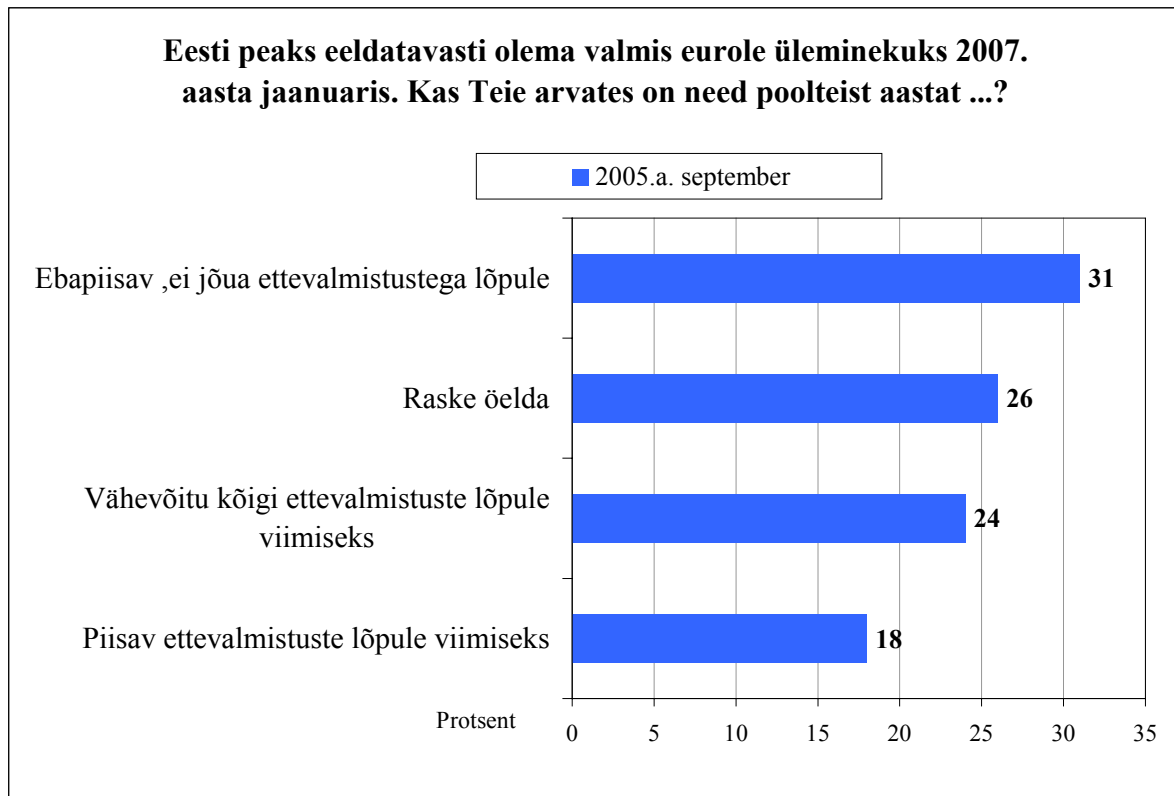
Mitte-eestlaste hulgas on keskmisest rohkem neid, kes soovivad teavet saada otsepostitusega või raadio teel. Kuni 49 aastased soovivad rohkem teavet spetsiaalse veebilehe kaudu, üle 50 aastased televisiooni, trükimeedia, otsepostituse ja raadio vahendusel. Keskmise sissetulekuga inimesed eelistavad keskmisest rohkem otsepostitust ja raadiot, kõrgema sissetulekuga ja kõrgharidusega inimesed ajalehti ja vastavasisulist internetilehekülge.

Kas poolteist aastat on piisav aeg üleminekuks eurole?

Valdav enamus Eesti elanikke on veendumusel, et 1,5 aastat on liiga väike aeg eurole ülemikuks või ei oma selles osas arvamust. Ligi kolmandik vastajatest leiab, et 1,5 aastat on eurole üleminekuks ebapiisav aeg – ettevalmistustega ei jõuta lõpule. Veerand vastajatest arvab, et see on liiga lühike aeg kõigi vajalike ettevalmistuste lõpuleviimiseks ning sama palju ei oska oma hinnangut anda. Vaid 18% vastajatest leiab, et 1,5 aastat on piisav aeg ettevalmistuste lõpuleviimiseks.

Graafik 9

Optimistlikumad on eestlased, noored vanuses 15-19 aastat ja maal elavad inimesed. Neid, kes leiavad, et aega napib tõenäoliselt kõigi ettevalmistuste lõpule viimiseks on keskmisest rohkem 20-29 aastaste, kõrgema sissetuleku (netosissetulek pereliikme kohta enam kui 3500 kr kuus) ja kõrgharidusega, Tallinnas elavate inimeste seas.

Pessimistlikumad on muulased ja mõne teise riigi kodakondsusega ning eriti kodakondsuseta (51%) isikud, samuti vanemad, üle 50 aastased, väiksema sissetulekuga inimesed.

Neid, kes ei oska antud küsimuses hinnangut anda, on keskmisest rohkem eestlaste, aga ka üle 60 aastate, põhiharidusega, maal elavate inimeste seas.

Eurode kasutamine

Välisriikides pole reisinud 39% vastajatest Eurode kasutamise kogemus on vaid 32% vastajatest. Seega on mõisteta, et teatud osa inimestest ei ole omal käel tunnetanud „ühise raha“ kasutamise mugavust.

Keskmisest rohkem on eurosid maksevahendina kasutanud kuni 49 aastased, kõrgema sissetulekuga (68% inimestest sissetulekuga üle 5000 kr leibkonnaliikme kohta kuus), Eesti kodakondsusega, kõrgharidusega (56%), Tallinnas elavad inimesed.

Keskmisest vähem on ühishraha kasutanud muulased, üle 60 aastased, mitte Eesti kodakondsusega inimesed.

Keskmisest rohkem on vaid kodumaal olnud inimesi üle 50 aastaste (55% 60-74 aastastest inimestest), madalama sissetulekuga, kodakondsuseta, põhiharidusega (55%), maal elavad (52%) inimesed.

Graafik 10

